

D 142986

(Pages : 3)

Name.....

Reg. No.....

**FOURTH SEMESTER M.A. DEGREE (REGULAR/SUPPLEMENTARY)
EXAMINATION, APRIL 2026**

(CBCSS)

Malayalam

MAL4C14/SKT4E13—SANSKRIT LITERATURE FOR BEGINNERS

(2019 Admission onwards)

Time : Three Hours

Maximum : 30 Weightage

*Answers may be written either in Sanskrit, in English or in Malayalam.
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

I. Explain fully any four without omitting any part :

कमपि भागमनपहाय चत्वारि व्याख्यात

(a)

- 1 विद्युल्लताकपिलतुङ्गजटाकलाप-
मुद्यत्प्रभावलयिनं परशुं दधानम् ।
क्षत्रान्तकं मुनिवरं भृगुवंशकेतुं
गत्वा प्रणम्य निकटे निभृतः स्थितोऽस्मि ॥
- 2 अयं स कालः क्रमलब्धशोभनो
गुणप्रकर्षो दिवसोऽयमागतः ।
निरर्थमस्त्रं च मया हि शिक्षितं
पुनश्च मातुर्वचनेन वारितः ॥
- 3 करितुरगरथस्थैः पार्थकितोः पुरस्तात्
मुदितनृपतिसिंहैः सिंहनादः कृतोऽद्य ।
त्वरितमरिनिनादैर्दुस्सहालोकवीरः
समरमधिगतार्थः प्रस्थितो नागकेतुः ॥

Turn over

- 4 कृते वज्रमुखेन नाम कृमिणा दैवान्ममोरुद्धये
निद्राच्छेदभयादसह्यत गुरोर्धैर्यात्तदा वेदना ।
उत्थाय क्षतजाप्लुतः स सहसा रोषानलोद्दीपितो
बुद्ध्वा मां च शशाप कालविफलान्यस्त्राणि ते सन्त्विति ॥

(b)

- 5 विधिप्रयुक्तां परिगृह्य सत्क्रियां
परिश्रमं नाम विनीय च क्षणम् ।
उमां स पश्यन्नृजुनैव चक्षुषा
प्रचक्रमे वक्तुमनुज्झितक्रमः ॥
- 6 अनेन धर्मः सविशेषमद्य ते
त्रिवर्गसारः प्रतिभाति भाविनि ।
त्वया मनो निर्विषयार्थकामया
चेदेक एव प्रतिगृह्य सेवते ॥
- 7 मुनिव्रतैस्त्वामतिमात्रकर्षितां
दिवाकराप्लुष्टविभूषणास्पदाम् ।
शशाङ्कलेखामिव पश्यतो दिवा
सचेतसः कस्य मनो न दूयते ॥
- 8 त्रिभागशेषासु निशासु च क्षणं
निमील्य नेत्रे सहसा व्यबुध्यत ।
क्व नीलकण्ठ व्रजसीत्यलक्ष्यवा-
गसत्यकण्ठार्पितबाहुबन्धना ॥

(4 × 2 = 8 weightage)

II. Annotate any *four* :

- 9 किं नु खलु मया वक्तव्यम्, यदि दीर्घायुर्भवेति वक्ष्ये दीर्घायुर्भविष्यति ।
- 10 हतेषु देहेषु गुणा धरन्ते ।
- 11 हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ।
- 12 दिव्यन्ति मन्दाश्रितं महात्मनाम् ॥
- 13 शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ॥
- 14 न कामवृत्तिर्वचनीयमीक्षते ॥

(4 × 3 = 12 weightage)

III. Write essays on any *two* :

द्वयोरूपन्यासरूपेण उत्तरं लिखत :

- 15 Discuss the special features of the thirteen plays of Bhasa.

Or

- 16 Write a general survey of Kalidasa literature.

- 17 Write an essay on the dramatic beauty of the Karna-surya episode in Karna-bhāra.

Or

- 18 Describe the words of Parvati in reply to the adverse talk of Brahmacāri on Śiva.

(2 × 5 = 10 weightage)